

Z OBSAHU:

SLOVO STAROSTKY	3
ZPRÁVY Z OBCE	5
OBEC NABÍZÍ	15
DOBROVOLNÁ PSYCHOSOCIÁLNÍ SLUŽBA PRO SENIORY	16
SPOLEČENSKÁ RUBRIKA	17
SOUTĚŽ PRO DĚTI	19
ZAJÍMAVÉ ODKAZY	19
JAK ŠEL ČAS S KONIKLECEM	21
JOSEF TROJAN: BIATLON	27
POHÁDKY Z KRAKONOŠOVY ZAHŘÁDKY	28
SPOLKOVÁ ČINNOST	29
KNIHOVNY	32
HUDEBNÍ SBOR V JESTŘABÍ	33
ÚRYVEK Z DIVADELNÍ HRY	35
VELIKONOCE	37

Rozcestník – zpravodaj OÚ Jestřabí v Krkonoších, občasník, ev. č. MK ČR E 21989. Číslo 1 /I - duben 2015 vychází 1 .4 .2015 v Jestřabí v Krkonoších. Vydavatel: OÚ Jestřabí v Krkonoších, Roudnice 42, 514 01 Jilemnice, IČO 275794.

Tisk obálky: Intertisk Jilemnice

Návrh a grafická úprava titulní strany: Lýdie Férová, lydie.ferova@centrum.cz

Fotografie: M. Jakoubek, J. Tomáš, J. Odvárka, J. Nonner, S. Pokorná, Skálovi, Holcovi, Pitřmanovi a archiv OÚ.

Příspěvky zasílejte na adresu OÚ nebo na e -mail jana.nee@seznam.cz

Kontakt:

Obecní úřad Jestřabí v Krkonoších

Roudnice 42

514 01 Jilemnice

E -mail: obec@jestrabivkrk.cz

starosta.jestrabi@centrum.cz

Tel: 481 582 729

724 179 452

Účetní - Tamara Peterková

Zaměstnanci - Monika Leichterová, Jaroslav Odvárka, Jan Odvárka

Zastupitelstvo:

Starostka Bc. Zdeňka Haasová, místostarostka Senta Pokorná; Dana Holcová, Miroslav Honců, Kateřina Machotová, Petra Malinská, Jana Nonnerová, Karolina Pitřmanová, Helena Skálová.

Srdečně zdravím v rozpuku jara všechny občany a návštěvníky Křížlic, Jestřabí a Roudnice a dovoluji si Vás informovat o dění „na obci“ za uplynulé 3 měsíce a o plánech na měsíce další.

Jedním z hlavních úkolů bylo navázat na zasetý zimní provoz penzionu Arnika, a to se, myslím, podařilo. Pension fungoval nepřetržitě a téměř vždy s naplněnou kapacitou od 27.12. do 14.3., což z větší části zajistila stálá klientela – lyžařské výcviky ze škol, které se k nám opakovaně vracejí. Díky tomu, že se na Arnice vařilo, mohli jsme dodávat obědy několika zájemcům až do domu. V této službě bychom chtěli určitě pokračovat. Zimní provoz Arniky tedy jistě nebyl ztrátový, přesnou výši zisku budeme vědět až po vyúčtování elektřiny – tj. začátkem léta. Za hladký průběh zimní sezóny na Arnice patří velký dík celému personálu! Abychom naplnili kapacitu i ve zbytku roku, zastupitelstvo systematicky šíří nabídku ubytování po nejružnějších organizacích. Jedna ze zastupitelek vytváří i webové stránky penzionu Arnika, což bude jistě také přínosem. V mezisezóně plánujeme udržovací práce na Arnice - okolo ní i uvnitř objektu.

V lednu a únoru obec podpořila sportovní a charitativní akce organizované SDH Křížlice, jimiž byla Sánkovačka a Sněhuláci pro Afriku, a to poskytnutím várníc s čajem a malého občerstvení pro děti.

V lednové výzvě jsme podali žádost o poskytnutí dotace z Fondu libereckého kraje, programu Obnovy venkova, na nátěr střechy a opravu svodů na obecním úřadu. Zda budeme v získání dotace úspěšní, budeme vědět v dubnu až květnu 2015. Abychom o dotaci mohli žádat, museli jsme vypracovat strategický rozvojový dokument obce a schválit ho na ZO. Tento má zatím základní charakter (vize, co bychom chtěli) a do budoucna na jeho podobě budeme pracovat, a to i se zapojením veřejnosti. K nahlédnutí je na webových stránkách obce.

Dotace hodláme čerpat, jak jen to půjde, jsme ve spojení s odborníky, projektovými manažery a proškolení jak krajem, tak zástupci ministerstev. O vyhlášených dotačních výzvách jsme informováni prostřednictvím elektronické pošty. Zpracováváme podklady pro možné čerpání dotací na zateplení budov v majetku obce, zejména OÚ, na rekonstrukci požárních nádrží, kam by spadalo i nádrž na Roudnici, dříve užívaná jako koupaliště.

V jarních měsících se můžete těšit na nové webové stránky obce, které pro nás vytváří firma Galileo, najdete je poté pod stejnou adresou - www.jestrabivkrk.cz. Od nových stránek si slibujeme, že budou především stále aktuální, přehlednější, plné kvalitních fotografií a tedy informující širokou veřejnost a propagující naši krásnou obec.

Paní místostarostka Senta Pokorná reagovala na potřebu místních seniorů a zahájila telefonickou hlídací službu. Ta poskytuje osamělým lidem větší jistotu pro případ nenadálé životní situace.

Ve spolupráci s Odborem územního plánování jilemnického MěÚ budeme letos vyhodnocovat realizaci územního plánu obce Jestřabí v Krkonoších (nabyl účinnosti 9/2011), z čehož vyplývá Zpráva o uplatňování ÚP, na základě které bude možno jednat o požadavcích občanů a následné změně ÚP.

Společně se Svazkem měst a obcí Jilemnicko jsme se zapojili do e-aukce na dodavatele svozové firmy na odpad, plánované úspory obce v nakládání s odpady budou 30 - 40%.

Uvědomujeme si zoufalý stav většiny místních komunikací, víme, že je potřeba to řešit. Komunikace se budou opravovat postupně a to dle připraveného plánu, každý rok něco. Pro tyto účely bychom také chtěli využít dotací. Opravy cest znamenají nemalé investice a položka vyčleněná na ně v rozpočtu obce není dostačující.

V plánu na letošní rok jsou změny v oblasti veřejných vodovodů a ve výši vodného, jak se můžete dočíst dále. V časopisu též najdete zprávy o povinnostech občanů vůči obci v oblasti odpadů, jejich třídění, svozu a ukládání, a v oblasti místních poplatků.

Tolik o některých proběhlých i plánovaných aktivitách. Těším se, že Vám v příštím čísle našeho časopisu budu moci sdělit více konkrétních věcí, které se nám podaří uskutečnit. Věřím, že dobrá informovanost občanů ze strany obecního úřadu je základem dobré spolupráce. Přeji Vám, abyste si užili krásné, klidné a plodné jaro!

Zdeňka Haasová

Informace z jednání ZO 17.12.2014

- 1) **ZO schválilo návrh rozpočtu obce na r . 2015.**
(Návrh rozpočtu byl uveřejněn v minulém čísle časopisu).
- 2) **ZO schválilo rozpočtový výhled na roky 2016-2017.**
- 3) **ZO schválilo prodej pozemku v k . ú . Křížlice p .p .č . 180 firmě ČEZ,** jedná se o pozemek o rozloze 9m2, zastavěná plocha pod trafostanicí za celkovou cenu 9000Kč.
- 4) **ZO schválilo žádost o příspěvek Centru pro zdravotně postižené Libereckého kraje,** jedná se o částku 1500Kč.
- 5) **Informace o vydání nultého čísla Rozcestníku.**
- 6) **Jednání o nových webových stránkách obce** – nabídka firmy Sympact: vytvoření stránek 25 000Kč + poplatek za webhosting 190Kč měsíčně.
- 7) **Starostka se vzdala vedení knihovny v Křížlicích,** k předání dojde, až se najde nový knihovník, nejlépe od začátku roku 2015.
- 8) **Nabídka společnosti Neolokátor,** která zpracovává strategické rozvojové dokumenty pro obce, města. Obec by měla mít rozvojový dokument zpracovaný, je to nutný podklad při žádání o dotace.
- 9) **Oslovení přítomných zastupitelů a hostů,** zda nevědí o kronikách vsí Roudnice, Jestřabí, Křížlice. Obecní úřad má zájem nějaké vypátrat a pokračovat v zaznamenávání událostí.
- 10) **Diskuse** – Pan Vladimír Šír navrhl prořezání obecních mezí v k.ú . Křížlice – směr Štrika.

Informace z jednání ZO 28.1.2015

- 1) **Schválení jednacího řádu ZO** – starostka přečetla návrh jednacího řádu, zastupitelé navrhli změny a doplnili některé body. Upravená nová verze Jednacího řádu ZO byla schválena jako závazný dokument.
- 2) **Schválení strategie rozvoje obce na roky 2015 – 2018** - s vypracovanou základní strategií rozvoje obce se zastupitelé měli možnost seznámit předem (byla jim rozesílána mailem a podíleli se na její tvorbě). Tato byla schválena jako nutný podklad pro žádost o dotaci s tím, že dle potřeby bude v budoucnu doplněna a aktualizována, popřípadě rozvíjena a konkretizována (k vidění na elektronické úřední desce).

- 3) **Schválení podání žádosti o dotaci z Fondu Libereckého kraje, Programu obnovy venkova.** ZO schválilo žádost o dotaci kryjící 70% nákladů na náter střechy OÚ a obnovu okapových žlabů a svodů. Zároveň schválilo vyčlenění finančních prostředků z rozpočtu obce na spoluúčast - tj. 30%, 20 000 Kč. Celkové náklady cca 60 000 Kč.
- 4) **Volba zpracovatele nových webových stránek pro obec** - z předložených nabídek firem wpj.cz, Sympact a Galileo byla hlasováním vybrána firma Galileo.
- 5) **Diskuse** – pan O. Hofman poukázal na velmi špatný stav přístřešku za obecním úřadem. Přístřešek je již ve stavu neopravitelnosti a ohrožuje bezpečnost techniky i pracovníků, navíc kazí vzhled budovy. Výhledově bude řešeno. Je nutné nejprve vyřešit pozemky pod přístřeškem, které z části nejsou obecní.
Dále pan O. Hofman podal dotaz, jak se řeší situace s Penzionem Koniklec, který chátrá.
Starostka mu odpověděla, že se zjišťují všechny skutečnosti, jak je to s bývalým nájemcem, dluhy. Zvažuje se pronájem, prodej, možnosti čerpání dotací, hledání investora.

Informace z jednání ZO 3.3.2015

- 1) **Projednávání nájemní smlouvy restaurace Pod Javorem, Křížlice.**
Dle zjištěných skutečností (výše nájmů obecních prostor v okolí, náklady na provoz, vytíženost restaurace, poloha, prioritou je fungování) zastupitelstvo zachovalo nájem restaurace Pod Javorem za stávajících podmínek – dle Dodatku k nájemní smlouvě platného ode dne 1.1.2015 – za 30 000 Kč/rok s roční výpovědní lhůtou paní Haně Svorníkové a Rastislavu Bielikovi. Nájemci doložili účetní doklady proinvestované částky v roce 2005, která kompenzovala nájem za 10 let.
- 2) **Projednávání návrhů, záměrů a možných řešení obce s penzionem Koniklec.**
Tržní hodnota Koniklece je dle znaleckého posudku 3 200 000 Kč – 3 900 000 Kč. Nutná rekonstrukce dle znaleckého posudku je 5 500 000 Kč.
Odhad návratnosti vložené investice je delší než 15 let. – znamenal by zadlužení obce.
Návrhy – hledat investora inzerováním nabídky přes internet, uveřejněním na vývěškách, publikací v regionálním tisku.
Další možností je prodej – obec oslovil zájemce s nabídkou odkupu penzionu a vybudování venkovního sportovně relaxačního prostoru

pro veřejné užívání. Byl pozván k představení svého návrhu veřejnosti na 18.3.2015 od 18:00 do Krakonošovy hospody na Jestřabí.

- 3) **Návrh a projednávání využití staré požární zbrojnice v Křížlicích.**
Na návrh starostky byla schválena demolice. Budova ohrožuje chodce – opadává eternit, nevyhovující poloha – roh budovy leží v těsné blízkosti cesty – problémy s pluhováním a projížděním velkých aut (popeláři), hyzdí okolí – chátrá.
- 4) **Schválení žádosti o příspěvek pro Svaz diabetiků ČR v Jilemnici 1000 Kč.**
- 5) **Představení žádosti o pronájem garáže pro rolbu na Jestřabí v Krakonošově hospodě a žádosti o pronájem garáže na os. auto na Jestřabí ve zdravotním středisku.**
Bude vyvěšen záměr pronájmu na úřední desce.
- 6) **Pověření kontrolního, finančního a kulturního výboru**
vypracováním plánu činnosti na rok 2015.
- 7) **Vlajka pro Tibet** – odhlasováno připojení se k této kampani vyvěšením tibetské vlajky na OÚ 10.3.2015 (připomínka pošlapání lidských práv v Tibetu Čínou r. 1959).
- 8) **Žádost o veřejné osvětlení v Křížlicích** – od penzionu U Kalenských po křižovatku k Roudence – 3 lampy a 7 sloupů – nabídková cena od Elektros Martinice cca 150 000 Kč, doplnění chybějících 2 lamp na trase od č. p. 143 po č. p. 107 49 000 Kč. Realizovat se prozatím nebude.
- 9) **Schválení nájemní smlouvy s SPÚ a doplacení nájemného, p.p.č. 203/1** (část pozemku pod autobusovou čekárnou U Kalenských v Křížlicích).
- 10) **Schválení žádosti o převod veřejně prospěšných a využívaných pozemků z SPÚ na obec.**
- 11) **Časopis Rozcestník** – informace šéfredaktorky Jany Nonnerové o dalším plánovaném čísle.
- 12) **Odstoupení Jany Nonnerové z kulturního výboru.**
- 13) **Pověření zastupitelů šířením nabídky ubytování** na obecním penzionu Arnika po školských zařízeních – dle instrukcí a rozpisu.
- 14) **Kalkulace vodného** – pro výrazný rozdíl mezi výdaji a příjmy obce za pitnou vodu bude řešeno zvýšení ceny vodného na základě kalkulace na rok 2015 vypracované správcem vodovodu panem Petrem Hanušem (KrVaK Horní Branná). Zvýšení bude provedeno po pravidelném odečtu vodoměrů v červnu 2015.
- 15) **Schválení rozpočtové změny č. 1 /2015, výsledku hospodaření obce za r. 2014 a účetní závěrky za rok 2014.**

Plná znění zápisů z jednání ZO k dispozici na www.jestrabivkrk.cz nebo k nahlédnutí na OÚ.

OBEZNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY – VÍME O NICH A DODRŽUJEME JE?

Obecně závazná vyhláška (dále OZV) je závazný právní předpis obce vydaný jejím zastupitelstvem a je pro její občany závazný, tzn. musí se jím řídit a plnit povinnosti z ní plynoucí. Obec své vyhlášky zveřejňuje na úřední desce, trvale jsou k nahlédnutí na elektronické desce nebo na obecním úřadě.

Přehled vyhlášek obce Jestřabí v Krkonoších:

č. 1 /2010 o místním poplatku ze psů (100 Kč/ pes/ rok, každý další pes 150 Kč/ rok) – splatnost do 31.3 .

č. 2 /2010 o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt (10 Kč/ osoba/ den) – splatnost do 15.6 a 15.12.

č. 3 /2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity (2 Kč/ osoba/ den) – splatnost do 15.6 . a 15.12.

č. 1 /2014 o stanovení pravidel pro pohyb psů na veřejných prostranstvích.

U místních poplatků platí ohlašovací povinnost zahájení ubytovací činnosti nebo vzniku poplatkové povinnosti, která nastává držiteli psa staršího 3 měsíců.

Každý ubytovatel je povinen vést ***evidenční knihu ubytovaných*** (§7 odst. 3 zákona o místních poplatcích, v platném znění s odkazem na §3 odst. 4 téhož zákona). Tuto knihu obvykle předkládá na obecním úřadě jako podklad pro spočítání celkové výše poplatku z ubytování.

Dále vyhlášky říkají, že nebudou-li poplatky placeny včas či ve správné výši, vyměří obec poplatníkovi poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky může obecní úřad zvýšit až na trojnásobek.

Přáli bychom si, aby na tuto výzvu reagovali ti, co své poplatky řádně neodvádějí a začali tak plnit svoji povinnost. Naše rekreační oblast je ubytovacími zařízeními, penziony i soukromým ubytováním docela hustě osázená, ale bohužel většina z ubytovatelů obci poplatky ze své ubytovací kapacity neodvádí, ani nemá ubytovací činnost hlášenou. Obojí je v rozporu

s obecně závaznou vyhláškou. Každý řádně odvedený poplatek přitom navyšuje sumu, kterou potom obec může účelně investovat do péče o veřejné prostory, do oprav cest, zvelebování obce. Udržovaná obec jistě přiláká více lidí, kteří se zde budou chtít ubytovat.

Věříme, že tento apel nevyzní naprázdno a děkujeme všem, kdo poplatky platí i těm, kteří se jistě co nevidět polepší.

NĚCO O VODĚ

S novým rokem jsme se zabývali také tím, jak alespoň částečně snížit nepoměr mezi náklady obce vynaloženými na provoz veřejných vodovodů a zisky z pitné vody. Vodné v naší obci zůstávalo řadu let stejné – od roku 2009 to je 20 Kč/m³, zatímco náklady na provoz veřejných vodovodů stále rostly. Skutečné náklady na výrobu 1 kubíku vody v roce 2014 byly 34,50 Kč. Z toho je patrné, že obec na provoz vodovodů doplácela, v roce 2014 přes 111 000 Kč (téměř 50% z celkových nákladů). Obec by přitom naopak měla vytvářet mírný zisk, aby měla prostředky na udržování a nutnou obnovu vodovodu, aby nám ještě chvíli vydržel a fungoval tak, jak má. Cena vody je regulována pevnými pravidly danými státem – tzv. (každoročně vydávaným) Cenovým výměrem Ministerstva financí. Z něho plyne pro provozovatele vodovodu nutnost zpracovávat kalkulaci ceny vodného na aktuální rok. Ve spolupráci s naším správcem vodovodu vodohospodářem Petrem Hanušem (firma KrVaK Horní Branná) jsme vypracovali kalkulaci vodného na r. 2015, která slouží jako závazný podklad pro stanovení nové ceny vodného.

Pro představu:

Rozdělení nákladů obce na vodu za r . 2014:

Poplatek ministerstvu životního prostředí za odběr podzemních vod:
38 724,-

Rozbory vody: 45 806,-

Elektřina: 93 381,-

Opravy a udržování: 25 044,-

Nákup služeb (správa vodovodu): 20 678,-

Celkem: 223 633,-

Příjmy z prodeje pitné vody: 112 250,-

Rozdíl: 111 383,- (!)

Dle nové kalkulace jsme se rozhodli zvýšit vodné na 25 Kč/m³, tato cena bude platná po odečtech vodoměrů v červnu 2015.

Při zvýšení ceny vodného na 25 Kč/m³ se sníží doplatek obce na provoz na 76 000 Kč/rok (33% z celkových nákladů). Pokud bychom chtěli náklady a zisky vyrovnat, musela by cena vody být 35 Kč/m³. Ale takto výrazným skokovým zvýšením ceny nemůžeme a nechceme občany zatížit.

V tomto roce je také plánováno osazení nových vodoměrů, a to zejména tam, kde stálí odběratelé platí za odběr vody roční paušální částkou. Osazování nových vodoměrů proběhne na etapy v několika příštích letech, aby se investice na jejich nákup rozložila.

Uvědomujeme si, že zdražování je nepopulárním krokem, ale po předloženém vyčíslení a důvodech jistě chápete naše rozhodnutí. Nezdražujeme proto, aby obec na vodě vydělávala, výběrem vodného obec žádný zisk (i když doporučený) skutečně nevytváří. Navíc je nutno si uvědomit – nová vyšší cena vody 25 Kč/m³ je stále kompromisem mezi odběrateli a obcí.

A závěrem jen pro zajímavost - průměrná cena vody v ČR je v současnosti 45 Kč/m³.

ODPADOVÁ BILANCE ZA ROK 2014

Celkové **náklady** obce vynaložené na hospodaření s odpadem byly 239 000Kč.

Z toho za tříděný sběr 40 000Kč

Bioodpad 40 000Kč (komunitní kompostování Svazku Jilemnicko)

Nebezpečné odpady 23 000Kč

Velkoobjemový odpad (skládky) 22 000Kč

Komunální odpad 114 000Kč

Příjmy od občanů za pytle a známky na popelnice 109 000Kč.

Celkové množství komunálního odpadu (od obyvatel + velkoobjem + obec) bylo 31 tun.

Bioodpad ze zahrad a údržby obecní zeleně – 85t.

Papír 3 ,57t, Plast 2 ,94t, sklo 5 ,4t, tetrapaky 180kg.

BIOODPAD A KOMUNITNÍ KOMPOSTOVÁNÍ V ROCE 2015

Zelené velkoobjemové kontejnery na bioodpad ze zahrad budou přistaveny začátkem dubna na sběrná místa. Na Jestřabí to bude pod Krakonošovou hospodou, na Roudnici na parkovišti u autobusové čekárny a v Křížlicích jsme se rozhodli vyhovět přání místních a tyto kontejnery budou mít proměnlivá stanoviště svoz od svozu. Chceme tím kontejner alespoň na část svozového období (duben-říjen) přiblížit širšímu okruhu občanů.

1. stání – pod penzionem Schmitt, Křížlice 129
2. stání – u penzionu u Kalenských
3. stání – u restaurace Pod Javorem
4. stání – na rozcestí U Terlice

V případě zájmu (po domluvě na obecním úřadě) bude možno kontejner přistavit na konkrétní požadované místo, či zprostředkovat svoz bioodpadu do kontejneru. Dle instrukcí kompostárny, která je ve Vítkovicích, prosíme občany, aby dbali na to, aby se do kontejnerů dostávala pouze biomasa bez nerozložitelných zbytků (kusy plastů, provázky, dráty). Kompostárna si s tímto nedovede dobře poradit, navíc kompost s příměsí drceného plastu není příliš žádoucí. Dále bychom chtěli poprosit, aby případné větší množství větví a jiný pevný dřevní materiál lidé spíše vozili k „Ručičkám“ na skládku, která bude seštěpkována na palivo. Pokud je míra hrubé dřevní hmoty v biomase příliš vysoká, také to znehodnocuje proces kompostování. V letošním roce dojde k tzv. certifikaci vyrobeného kompostu a poté budou mít občané možnost odebírat si tento kvalitní kompost přímo z kompostárny ve Vítkovicích zpět ke zhodnocení své zahrádky a to zdarma.

Více informací o komunitním kompostování na www.jilemnicko-so.cz/index.php?oid=1646042

SVOZ VELKOOBJEMOVÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU

Sobota 16 .5 .2015 9 :00 – 11:30 Jestřabí - parkoviště

12:00 – 14:30 Roudnice - OÚ

**Sobota 23.5 .2015 9 :00 - 11:30 Křížlice – parkoviště pod „Terlicej“
(pod č . p . 50)**

12:00 – 14:30 Křížlice - Restaurace Pod Javorem

Na místě bude přistaven traktor s vlekem, kam mohou občané bezplatně předat odpad, který nelze dále vytřídit, není nebezpečný a nelze ho uložit do popelnice či placeného pytle (pro svůj objem).

Kovový velkoobjemový odpad (šrot) je při této příležitosti možno také odevzdat.

SVOZ NEBEZPEČNÉHO ODPADU

Sobota 30 .5 .2015 9 :00 – 9:30 Jestřabí – parkoviště

9:30 - 10:00 OÚ Roudnice

10:00 - 10:30 Restaurace Pod Javorem Křížlice

Na místě bude přistaven sběrný vůz společnosti EKOSEV, kam lze bezplatně předat nebezpečný odpad (vysloužilá elektrozařízení, baterie, žárovky, zbytky barev a spotřební chemie, obaly od žíravín, zářivky atd.).

Mimo to mají občané možnost odkládat za OÚ kovový odpad – šrot, který bude odevzdán do výkupny.

Nově také obec zajišťuje možnost třídění kovových obalů z domácností (plechovek, tub, alobalu, víček) do šedých pytlů, které si občané bezplatně vyzvednou na OÚ. Naplněné pytle se shromažďují na zatím jediném sběrném místě pro pytle se tříděným odpadem – před hasičskou zbrojnicí na Roudnici – vedle OÚ.

TVÁŘ VESNICE V PONDĚLÍ PO RÁNU

Prosíme občany a zvláště návštěvníky – rekreanty, aby respektovali místo určené pro sběr odpadů a pytle s vytríděným odpadem neodkládali jinde – na různých místech při cestě ve vesnici, ani u sběrných kontejnerů.

Nejhorší je situace okolo kontejnerů na třídění odpadu na Roudnici, zejména v zimní sezóně, kdy kolemjedoucí odloží své netříděné odpady v igelitkách, krabicích, neplacených pytlích – tak, jak je přes víkend vyprodukovali a při cestě z hor si „odlehčí na návsi“. Je otázkou, zda tito lidé nevědí, kde si opatřit placený pytel na odpad, nebo zda jim je lhostejné, že takto zakládají černé skládky, které hyzdí obec, zapáchají, jsou lákadlem pro psy, kteří pytle trhají a jejich obsah roznášejí po okolí. Tento nepořádek musejí následně pracovníci obce odstraňovat místo toho, aby svůj pracovní čas mohli věnovat smysluplnějším činnostem pro zvelebování obce.

Opakujeme, že i lidé, kteří nás navštěvují jen přes víkend, kdy je OÚ zavřený, mají možnost si pytle na odpad koupit v Restauraci Pod Javorem, na Roudnici v obchodě u pana Hendrycha nebo na Jestřabí v Krakonošově

hospodě. Dostanou zde pytle velké za 60 Kč, ale též poloviční – za 30 Kč, které budou občasným chalupářům více vyhovovat. Pro příznivce ekologie máme na těchto místech k dispozici i pytle na tříděný odpad, které jsou zdarma. Neměli bychom zapomenout, že čím více vytrídíme, tím méně nám zbyde odpadu, za jehož odvoz platíme. Doufáme, že lidé nebudou k naší výzvě lhostejní, budou odpad odkládat tam, kam mají a že jim především nebude jedno, v jakém stavu zanechávají vesnici po svém odjezdu.

Obec Jestřabí v Krkonoších připravila pro své občany možnost, jak mohou ušetřit za elektrickou energii a získat ji za aukční cenu, která je nejnižší možnou na českém trhu s elektrickou energií. Společnost Enterplex, s.r.o., která pořádá e-aukce elektrické energie, se občanům představí

ve středu 22.4. 2015 mezi 17:00 a 19:00 na obecním úřadě na Roudnici č.p. 42.

E-aukce dnes využívá mnoho obcí, firem a občanů, také Obec Jestřabí v Krkonoších ušetří díky ní na elektřině přes 43 000 Kč za 1 a půl roku (2016-2017).

Co je třeba vzít s sebou:

Vyúčtování elektrické energie za poslední rok a **smlouvu, pokud jste v posledních letech změnili dodavatele elektrické energie.** Případně dodatek smlouvy ke stávajícímu odběru u ČEZu. Pokud máte odběr od ČEZu déle než 8 let, **pak smlouvu mít nemusíte**, stačí vyúčtování.

Cena z aukce je platná na období 2,5 roku, před uplynutím se vám znovu včas ozve s cenou na další období.

Příklady úspor proti aktuálnímu standardnímu ceníku ČEZ COMFORT na rok 2015:

Sazba D 01d,02d,03d spotřeba VT (denní) 3 MWh (3000kWh) **úspora 3.521,-** (Kč s DPH).

Sazba D 25d spotřeba VT (denní) 2 MWh (denní), NT (noční) 4 MWh **úspora 5.938,-**.

Sazba D45d spotřeba VT (denní) 2 MWh, NT 4 MWh (noční) **úspora 12.118,-**.

Sazba D45d spotřeba VT (denní) 2 MWh, NT 4 MWh (noční) **úspora 19.360,-.**

ÚSPORY BUDOU ZAJÍMAVÉ I PRO ODBĚRY S CENÍKEM ČEZ FIX A S CENAMI JINÝCH DODAVATELŮ.

Přijďte, poraďte se, spočítáme Vám Vaši úsporu přesně!

Aukce je pro občany zdarma, nic se neplatí!

www.enterplex.cz

OBEC NABÍZÍ

PREZENTACI VAŠÍ FIRMY

Naši obec je možno snadno najít na portálu www.ziveobce.cz, který má za cíl **podpořit spolupráci místních samospráv a lokálně působících firem** k prezentaci užitečných informací pro široké spektrum uživatelů. Tímto nabízíme místním podnikatelům, firmám, ubytovatelům možnost prezentovat se na portálu Živé obce pod hlavičkou Jestřabí v Krkonoších. Obecní úřad může vkládat na stránku obce neomezené množství firemních kontaktů, odkazů a fotografií, to vše pro své občany a lidi zde podnikající zdarma (pozor! – přidávání firem zdarma je pouze prostřednictvím obecního úřadu – přes přístupová hesla, pokud by si sám jednotlivec chtěl na stránku Jestřabí kontakt přidat, akce by byla zpoplatněna). V případě zájmu kontaktujte obecní úřad, naším prostřednictvím si vyžádáte publikování svých aktuálních údajů. Využijte tuto bezplatnou prezentaci své firmy!

Navštivte tyto stránky a vyzkoušejte, co nabízejí:

http://www.ziveobce.cz/jestrabi-v-krkonosich_c577189?tab=f#zalozka

OBĚDY Z ARNIKY NA VÁŠ STŮL

Nabízíme našim občanům, ale i přespolním zájemcům (horní část Vítkovic) možnost odběru obědů z kuchyně penzionu Arnika Roudnice. **Oběd stojí 60 Kč** a po dohodě je možný **rozvoz**, jídlonosiče jsou k dispozici. Lze také na obědy docházet přímo do jídelny na Arnice. Vaří se zde výborná domácí kuchyně, sami jsme mohli vyzkoušet přes zimní sezonu a můžeme jenom doporučit!

Obzvláště výhodné a vhodné pro lidi seniorského věku, pro lidi, jimž nemá kdo uvařit nebo pro ty, kteří by si rádi uvařili, ale nemají na to čas, pro zaměstnané a zaneprázdněné.

Žádáme zájemce, aby se hlásili na obecním úřadě
(724 179 452).

DOBROVOLNÁ PSYCHOSOCIÁLNÍ SLUŽBA PRO SENIORY

Vážení spoluobčané, zejména Vy, dříve narození,

rádi bychom touto službou přispěli k Vašemu bezpečnějšímu pocitu ve Vašich domovech.

Služba je založena na dobrovolné pomoci pověřené osoby.

Oč jde?

Jedná se o denní mobilní - telefonický kontakt (to znamená jen prozvonit), který ujistí pověřenou osobu, že je u Vás doma vše v pořádku.

Co je potřeba?

Prozvonit pověřenou osobu v předem domluvenou ranní hodinu.

Co je nutný požadavek?

NEZAPOMENOUT PROZVONIT

Co bude snahou pověřené osoby, pokud nebude prozvoněna v domluvenou dobu?

- 1) zkusí Vám zavolat
- 2) zalarmuje Vaši rodinu
- 3) co nejrychleji zorganizuje návštěvu u Vás doma
- 4) v nouzi povolá záchranné orgány

Další služby obecního úřadu

Nastane-li nějaká situace, se kterou si nebudete vědět rady a nebudete moci požádat o pomoc vlastní rodinu či přátele nebo sousedy, je tady pro Vás Obecní úřad Jestřabí v Krkonoších, na který se můžete obrátit.

Pakliže se rozhodnete využít tuto dobrovolnou pomoc, neváhejte volat mobilní číslo **602489033**.

Pověřená osoba Vás po domluvě navštíví, aby se s Vámi seznámila a abyste společně našli pro Vás přijatelnou ranní dobu telefonického kontaktu.

Jako pověřená osoba bude pracovat **Senta Pokorná**.

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Narozeniny oslavily

V únoru paní Jana Vališková a Anna Hartigová z Křížlic, paní Anna Fischerová z Roudnice a paní Květa Jindřišková z Jestřabí.

V březnu paní Viktorie Honcová z Jestřabí a paní Květuše Kubátová z Křížlic.

Odešli navždy

V prosinci 2014 zemřel ve věku 85 let pan Josef Hofman z Roudnice.

V březnu 2015 zemřel ve věku nedožitých 74 let pan Miloslav Trýzna z Křížlic.

Vážený pozůstalí, přijměte upřímnou soustrast.

Setkání s úsměvy

Byl vánoční čas, lidé kolem nás se chystali zasednout ke svátečnímu stolu se svými rodinami, zavzpomínat, jaký byl minulý rok a nejen ten, ale i léta předchozí. Právě v takových chvílích si uvědomujeme, kolik jsme toho zažili a zároveň, že rodina, přátelé, sousedé už nejsou v chaloupce na kopci... Rodina je miluje, ale kvůli každodenním starostem nestíhá být s nimi častěji, kamarádi těchto lidí se třeba odstěhovali do jiných končin. A proto obec Jestřabí v Krkonoších považuje za čest být tu pro ně.

Vydali jsme se před koncem roku do domova důchodců v Rokytnici nad Jizerou. Setkali jsme se tam s příjemným personálem a hlavně s úsměvem. Ptáte se, čím byl ten úsměv? Paní Anny Kuželové, která brzy oslaví 95 let. Je stále hovorná, sečtělá a bystrá dáma jako za mlada. Vzpomínek, příběhů, nápadů - toho byl najednou plný pokoj. A nebojte se, když si uděláte čas tam zajít, pohltí vás to a váš den se naplní. Díky těmto lidem se stanete šťastnějšími.

Je naší milou povinností k těmto lidem v průběhu roku zajít a popřát jim k narozeninám. Už jich bylo několik, jmenujme alespoň některé z nich. Paní Věra Šimůnková oslavila 90 let. Dlouhé roky se svou rodinou žila v Jestřabí v Krkonoších nedaleko Vurmovky. Když jsme ji viděli poprvé, pochopili jsme, že tato elegantní vysoká dáma se o sebe i přes úctyhodný věk dokáže sama postarat.

A co je hlavní, vždy vás přivítá s úsměvem. Také paní Anna Fišerová z Roudnice nás přivítala s otevřenou náručí, spolu se svými nejbližšími. Nechtělo se nám ani odcházet. Děkujeme, že Vás máme!

Gratulujeme a budeme se těšit na příští shledání.

Vaše Dana Holcová

SOUTĚŽ PRO DĚTI

Pro dospělé jsme připravili dotazník, pro malé vyhlašujeme soutěž na téma

JESTŘABÍ, OBEC VE KTERÉ ŽIJÍ.

Kategorie výtvarná a kategorie literární. Děti mají možnost téma pojmout výtvarně, jakoukoli technikou a na libovolný formát. Výtvarná díla – obrázky potom vystavíme na úřadě a některé budeme publikovat v dalším vydání Rozcestníku. Druhá kategorie je literární, děti nám mohou na dané téma napsat např. úvahu, báseň, povídku. Rovněž tato díla budeme publikovat v Rozcestníku.

Fantazii se meze nekladou a za každý zrealizovaný nápad budeme rádi. V tvorbě může být promítnuto to, jak místo svého domova vnímáme, co si představíme, když se řekne Jestřabí, popř. co by bylo dobré, aby v naší obci bylo, aby se nám tady líbilo.

Nejzdařilejší dílo každé kategorie vybere zastupitelstvo obce tajným hlasováním a jeho autor bude oceněn.

Svá díla odevzdávejte přímo na úřadě nebo poštou, v případě literárního zpracování i mailem, a to **do 31.5.2015**. Každý výtvarný dílo musí být označen jménem, nejlépe však i adresou.

Těšíme se!

ZAJÍMAVÉ ODKAZY

www.televize-krkonose.cz

Život v regionu objektivem mladých

Jedná se o projekt přeshraniční spolupráce Jilemnicka – svazku obcí. Jeho hlavním cílem je na základě spolupráce studentů a **prostřednictvím nových médií přiblížit veřejnosti regionální tradice, události, spolkovou činnost a krásy regionu západní Krkonoše** na obou stranách hranice.

Televize Krkonoše má svoje zpravodajské studio v budově bývalého jilemnického pivovaru – v Tržnici řemesel. Zpravodajský tým tvoří studenti jilemnického gymnázia pod vedením profesora Mgr. Krále.

Svoje příspěvky publikuje na webových stránkách (výše), jsou to reportáže z místních akcí, aktivit, spolkové činnosti atp. Rozhodně stojí za navštívení a shlédnutí reportáží z okolí (Valteřický masopust, Motoskijöring v Martinicích, Pašeráckej vejkend v Rokytnici a mnoho dalšího).

Jako obec máme rovněž možnost zpravodajský tým povolat k natáčení zajímavé akce u nás.

Sborník starých krkonošských písní

www.jjohnyk.sweb.cz/pisnekrkonos

Na těchto stránkách můžete nahlédnout do sborníku starých krkonošských písní, které jistý nadšenec během století minulého sesbíral a publikoval v knize (J.V.K. 1975).

Vzpomínáme na Koniklec - školu v přírodě s jednou z prvních zaměstnankyň Drahuškou Kvardovou.

Dům byl původně stavěn pro účely vesničky SOS pro 40 lidí. V roce 1973 je stavba dokončena. Aby mohla být budova uvedena do provozu, musejí sami zaměstnanci přiložit ruku k dílu a pomoci s dokončovacími pracemi. Ze začátku zde pracují jen čtyři, což se ovšem brzy změní. V březnu 1974 přijíždí první kurz s vedoucími Kuchtovou a Kuchařem. Základní

devítiletá škola v přírodě s celoročním provozem, určená pro školní mládež z Prahy 9, zahajuje provoz. Za necelých dvacet let přivítá ještě mnoho dětí ze základních, zvláštních i mateřských škol v turnusech okolo 60 až 75 lidí. Na prázdniny sem přijíždějí pionýrské a mezinárodní tábory s výukou cizích jazyků. A aby si kuchařky mohly vybrat dovolenou, na střídání přijíždějí kuchařky z pražských škol Litvínovská 500 a Novoborská.

Po celou dobu provozu pracovala Drahuška jako vychovatelka a v zimním období jako zdravotník. S některými z učitelů je dodnes v kontaktu. S láskou vzpomíná na všechny ty uličníky, s nimiž se za 20 let setkala.

Prohlížíme kroniky. Co všechno děti vepsaly a nakreslily. Jak a co se jim tu líbilo. Své postřehy přidali i kantoři. Kronik je celkem šest, první zápis začíná u čtvrtého turnusu 4. - 18. května 1974 a poslední zápis přidal turnus z Balabenky 10. 5. 1993. Z příspěvků je vidět, že se děti ve čtrnáctidenních kurzech, o prázdninách až třítydenních, vůbec nenudily. V červnu přijížděly na 3 týdny ruské děti z Milovic. Najdeme tu zmínku i o anglickém studentském orchestru JAGS z Londýna. Ať už to byli Češi, Rusové, Němci nebo Francouzi, všichni si užívali pohostinnost našich hor.

V zimě hojně užívali svah zdejšího lyžařského vleku, který je od chaty "co by kamenem dohodil." V létě chodili na výlety do hor, na procházky a osvěžit se na koupaliště, které dnes hostí ryby a žáby. A když zrovna neprálo počasí, nastal čas, aby Drahuška donesla ze svého kabinetu různé pomůcky pro práci s dětmi. Některé z výrobků objevujeme i v kronikách. Pobyt 23. 10. - 6. 11. 1976 přijeli dětem ozvláštnit Josef Dvořák, Jiří Suchý a Jitka Molavcová. Společně si zazpívali u táboráku. Pravidelně přednášel pan Zrzavý o horské

službě a o vojenské správě s ukázkou použití zbraně pan Mirek Hrubý ze Semil.

Něco málo si ze života školy v přírodě pamatuji i já. Ne že bych se aktivně účastnila kurzu, stejně jako žáci na výpravě za dobrodružstvím, ale coby malé dítě, které chodilo s maminkou do práce. Nebyla možnost nás dát do školky, tak nebylo zbylí. Naštěstí mamka uklízela právě tady, mohla si mě a mého malého s sebou. Asi nikdy na to, jak jsme sesbírali hračky a nanosili je na skříní. Nutno v té době měly hračky, o kterých nesnilo. Moc se jsme si je chtěli zapomněli jsme, Mamka se paní omluvila za to, co si nepamatuji, tenkrát bylo zle. nakonec vyhlásila dítěto si muselo najít samo. Když a mohli chodit do mamka zpátky do předtím odešla na

brášku brát
nezapomeneme
jednoho dne
z postelí
chodbu ke
podotknout, že
pražské děti
se nám ani
nám líbily a tak
půjčit. Ovšem
kam která patří.
učitelce
jsme vyvedli. Ani
jestli s námi
Paní učitelka prý
bojovku a každé
svoji hračku
jsme odrostli
školky, vrátila se
kuchyně, odkud
mateřskou.

Během let tu našlo zaměstnání zhruba 24 lidí. Někteří prošli i dvě. Jako první ředitel nastoupil František Vondrák, druhý Josef Ouhrabka a třetí Vlad'ka Vyšínová.

Správci: Po operaci přešel na funkci správce pan Vondrák, za Vlad'ky Vyšínové ho dělal Leoš Lukeš. O údržbu se starali pan Brožovský, Tesař a Luboš Vondrák.

V kuchyni či na úklidu: Pepička Novotná, Věrka Šimůnková, Vlasta Janoušková, Viktorka Honcová, Vlasta Skrbková, Miluška Janouchová, Marie Kvardová, Manka Jindřišková, Miluška Štěrbová, Aninka Votočková, Ivana Vondráková, Máša Vondráková, Líba Vondráková, Božka Lanchamrová, Hanka Fišerová, Helenka Sodomková, která sem na několik let přišla z Prahy. Samozřejmě nesmím opomenout Drahoslavu Kvardovou - Drahušku vychovatelku, zdravotnici, kronikářku a uklízečku v Konikleci v jedné osobě. Celkem v této budově strávila 28 let.

V roce 1993 škola v přírodě končí. Na některých pokojích vznikají samostatné koupelny a z chaty se stává penzion Koniklec.

Drahlava Kvardová a Alena Nováková

Citát z kroniky: „Jsou na světě místa ,do kterých se člověk vždy znovu a znovu rád vrací, jsou lidé, s kterými se rád shledává.“ VII. třída z Horních Počernic.

Vrch Kobyla

Na Kobyle vrchu
dostali jsme sprchu.
V Krkonoších život těžký,
všude musíš chodit pěšky.
Jsou tam stráně plné kamení,
to vrchu Kobylky je znamení.
V Jestřabí je krásný kraj,
hraj, muziko, hraj.

(báseň dětí z Hloubětína)

Penzion Koniklec

V roce 1993 se z bývalé školy v přírodě stal nynější Penzion Koniklec. Vznikl v rukou pana Leoše Lukeše, který zde již od roku 1986 působil jako správce, a pana Ing. Jana Nevrkly. Jejich záměrem bylo zachovat současný objekt jakožto funkční celek. Dále udržet pracovní příležitosti v místě, zajistit řádné využití objektu, ale především zachovat původní myšlenku a vytvořit příjemnou rekreaci v prostředí Krkonoš pro školy, děti a rodiny s dětmi.

Po částečných úpravách a vybudování nových koupelen pro zpříjemnění pobytu byla jejich myšlenka zrealizována. Našly zde své zázemí všechny věkové kategorie. Rodinné rekreace, sportovní soustředění, školy v přírodě, ale i dětské hudební a pěvecké školy, jako například dětský pěvecký sbor Řetízek železnobrodské Základní umělecké

školy a celosvětově známý dětský pěvecký sbor Iuventus, gaudet z jablonecké Základní umělecké školy.

K oblíbeným pochoutkám našich hostů patřila každoroční "Svatomartinská husa", která se na přání připravovala i několikrát do roka. Spokojenost našich hostů byla vždy na prvním místě.

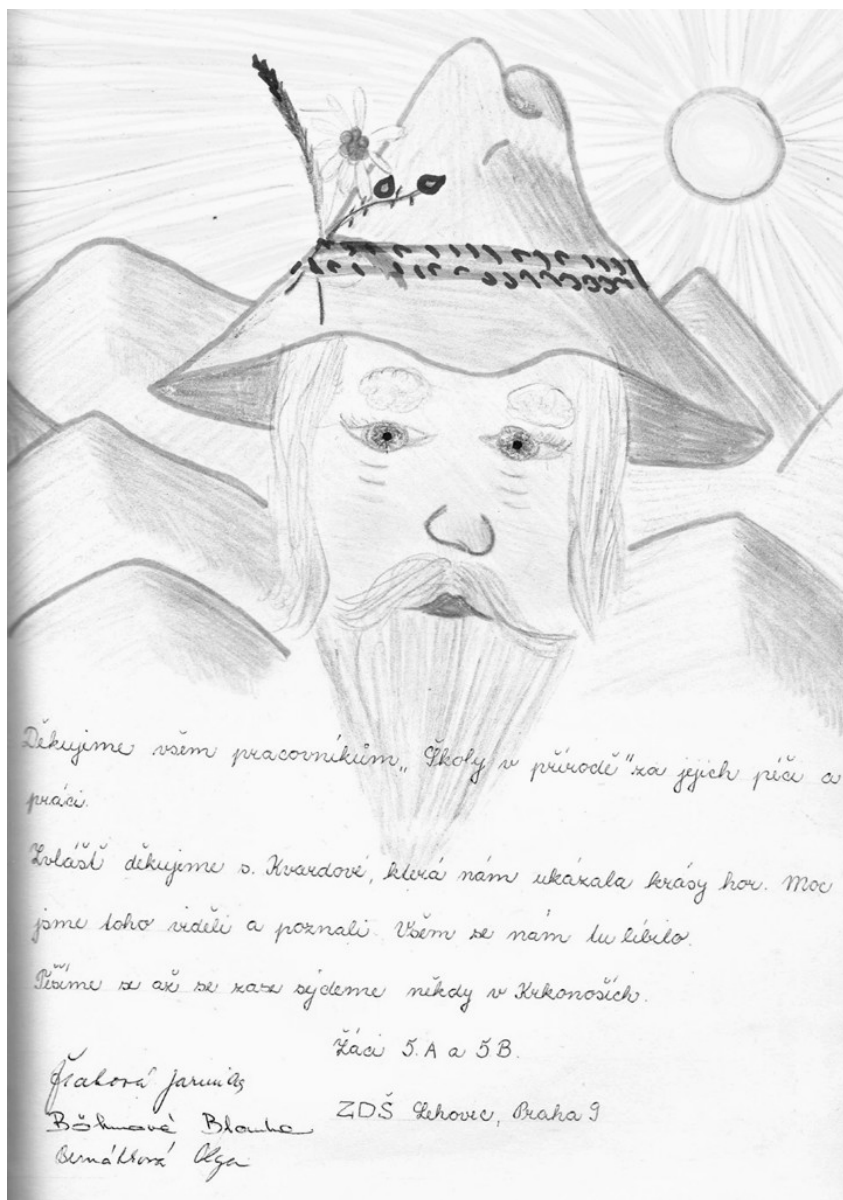
V létě roku 2009 bylo žezlo vedení penzionu předáno do jiných rukou.

Romana Pochopová (Lukešová)

Koniklec - veřejné projednávání 18. 3. 2015

18. března se konalo v Krakonošově hospodě na Jestřabí veřejné projednávání návrhů dalšího postupu v záležitosti penzionu Koniklec. Starostka stručně shrnula nynější stav - posledním nájemcem byl penzion opuštěn ve velmi neutěšeném stavu, obnova provozu bude vyžadovat nemalé investice, obec se v současné době rozhodně nechce zadlužit, protože návratnost investic bude dlouhodobá a nejistá - máme problémy naplnit i kapacitu Arniky, kde sháníme klienty pro celoroční provoz. Byly zmíněny varianty, které obec prověřovala - např. možnost zřídit zde dům s pečovatelskou službou. Základním problémem je (jako vždy) nedostatek financí, navíc dotace v oblasti sociálních služeb v nejbližších letech nebudou vypisovány. Hovořilo se i o variantě sehnat investora, který by v Konikleci realizoval svůj podnikatelský záměr, nemovitost by však přitom zůstala v majetku obce. Tato možnost je stále ve hře, ale vzhledem k nutnosti rekonstrukce před zahájením provozu a návratnosti investic v poměrně dlouhodobém horizontu zřejmě pro investory příliš lákavá nebude. Veřejnost byla také seznámena s odhadem tržní ceny objektu - tržní cena nemovitosti je 3.200.000, - - 3.900.000,-, přičemž odhad rekonstrukce provedený stavební firmou značně převyšuje tržní cenu nemovitosti. Přišli se představit a prezentovat svou nabídku zájemci o koupi objektu, dlouholetí návštěvníci Jestřabí, provozovatelé sportovního centra v Praze.

Zápis z kroniky školy v přírodě, rok 1978. Za zapůjčení kronik děkujeme paní Drahoslavě Kvardové.

Oblaka

Jiří Žáček

Lehnu si do trávy a hledím nahoru,
Na bílá oblaka plující k obzoru.

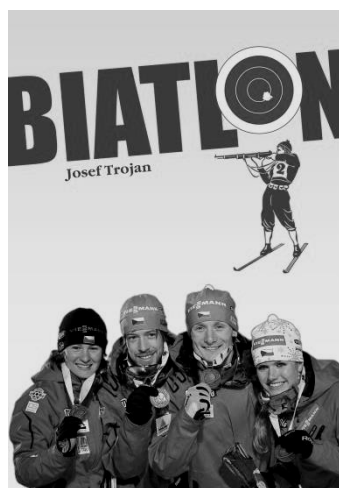
Velryby oblaků, vorvani břichatí,
Honí se po nebi, dokud se neztratí.

Zacloní sluníčko nad celou krajinou,
A když se vyprší, tiše se rozplynou.

Velryby oblaků, bělaví vorvani,
Zůstane po vás jen pár kapek na dlani.

Unikátní historii již více než devadesátileté existence biatlonu v Československé a České republice mapuje kniha Josefa Trojana, bývalého závodníka a trenéra biatlonu, nazvaná „Biatlon aneb Od vojenských hlídek k biatlonu.“ Historie tohoto dnes tak populárního sportu se u nás píše od roku 1923, kdy začaly závodit první vojenské hlídky. Jako ukázkové soutěže byly zařazeny už v roce 1924 do Týdne zimních sportů ve francouzském Chamonix, který se pořádal pod patronátem Mezinárodního olympijského výboru a později byl prohlášen za první zimní olympijské hry. Do závodu tehdy nastoupili závodníci šesti zemí a československá hlídka skončila čtvrtá.

„Josefu Trojanovi se například podařilo po téměř ročním pátrání kontaktovat syna tehdejšího reprezentanta Karla Buchty, který žije ve Švýcarsku. Díky němu máme v knize několik unikátních fotografií nejen našeho tehdejšího nejúspěšnějšího závodníka, ale i fotografie československé hlídky přímo z olympiády v Chamonix. Nechybí v ní ani další snímky našich reprezentantů z 1. republiky,“ přibližuje nejstarší dochované dokumenty Helena Rezková, vydavatelka a editorka knihy. Na první olympijskou medaili pak český biatlon čekal dlouhých 90 let. Kniha dále mapuje éru nejen vojenských hlídek, ale i velkorážného biatlonu a jeho přechod na biatlon malorážný, jenž měl zpočátku od 50. let 20. století podobu Sokolovského závodu branné zdatnosti. Nejrozsáhlejší kapitolou je historie biatlonu od roku 1989 do současnosti, kdy naši reprezentanti dosáhli mnoha medailových úspěchů v závodech Světového poháru, ale i na mistrovstvích světa a dalších významných závodech.

V závěru knihy je zaznamenána i medailová žeň českých biatlonistů, kteří přepsali na XXII. zimních olympijských hrách v Soči historii a český biatlon přivezl domů poprvé ne jednu, ale neuvěřitelných pět medailí. Autor a vydavatelka pak knihu věnovali zesnulému prezidentovi Českého svazu biatlonu Václavu Fiřtkovi, který s nimi do posledního dne svého života na přípravě knihy obětavě spolupracoval a do knihy napsal úvodní slovo.

Kniha má 224 stran a doplňují ji téměř čtyři stovky fotografií.

POHÁDKY Z KRAKONOŠOVY ZAHŘÁDKY

Obecní úřad kontaktoval pan Adámek s nabídkou pohádkového CD, jehož je autorem. Jako dlouholetý chalupář z Vítkovic si zamiloval zdejší kraj i lidi a sepsání místních poudaček a pohádek považuje za způsob zachování zdejších zkazek, které by postupem času vešly v zapomnění. **Nyní máte možnost zakoupit si toto kouzelné CD za nákupní cenu 125 Kč přímo na obecním úřadě na Roudnici.**

Obsah a vypravěči:

Čarokrásné Krkonoše (**Josef Somr**)

Trocha toho strašání (**Josef Somr**)

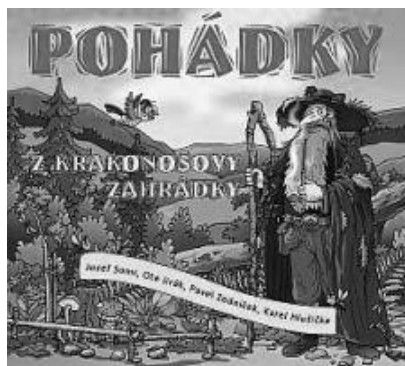
Jak Krakonoš vyhnal čerty z Krkonoš
(**Ota Jiráek**)

Vlčí hřeben a poslední krkonošský vlk (**Pavel Zedníček**)

Sklářský mistr Borufka (**Josef Somr**)

Jak Krakonoš překazil čarodějnické rejdy (**Ota Jiráek**)

O čaroději Vejrychovi (**Karel Hlušíčka**)

Tylle fešný poudačky sou z dob dáuno minulejch, kdy eště člouječí pokoleni bylo s přírodou jenna ruka. Tehdá v zejmě ouplně pokaždý byly stromy sněhem vověšený a háj byl jenna pohádková vidina. Horskej luft byl tady jiskernej a průzračnej a zdejší klinný místa lákaly ke špacíru. Mohli ste tu snanno narazit na pána hor – Krakonoše, kerej si tu hlídal bellivě svuj revír, aby mu tu neškůdničila žánná potvora. Dovíte se, co se kde na verškách šustlo, a jaký šprýmy Krakonoš pro kalý horáky nadál a jak nepravosti dokázal ztrestat a spravellivost si tu zjednal.

Snad tato sbírka pohádek a zkazek nalezne mezi vámi dostatek ctitelů Krakonošových kousků a zanechá ve vás něco málo z kouzla starých Krkonoš a života tamních horáků.

SPOLKOVÁ ČINNOST

KŘÍŽLICKÁ SÁŇKOVÁČKA

31. ledna se po loňské pauze konala na svahu nad evangelickým kostelem „Křížlická sáňkovačka“. Počasí nám přálo, trocha sněhu byla a haverlantů celá fůra. Co jiného si přát! Každý odvážlivec, který se pustil na trať, dostal odměnu v podobě

sušenky a diplomu. Ti nejlepší byli ověnčeni i medailemi. Maminky přinesly občerstvení, paní starostka zařídila čajíček pro děti a vylepšenou verzi s rumem pro dospělé. Všem, kteří se podíleli na vydařeném dni, děkujeme!

DĚTSKÁ MAŠKARNÍ A HASIČSKÝ BÁL

Další akcí letošní zimy byl dětský karneval a hasičský bál pro dospělé. Ve čtrnáct hodin začal dětský rej masek. Účast byla velkolepá a děti byly krásně vystrojené. Užily si tance, soutěží i tradiční dětské tomboly. K tanci a rámusu nám vyhrávali kluci Vališkoví a za to jim ještě jednou díky.

Po krátké pauze začal ve dvacet hodin bál pro dospělé. Lidu bylo tak akorát.

Přišli sousedé z Roudnice, Štěpanic, Víchové i Vítkovic. Již poněkolikáté nám hrála hudba DuoPe ze Studence. A že to hoši umí! Tombola byla bohatá a občerstvení dole v hospodě vynikající. Všichni se dobře bavili a tak se šlo domů až dlouho po půlnoci.

Tak to byly naše letošní zimní akce. Doufáme, že nám zimní radovánky vyjdou stejně parádně i za rok a tak - jak se říká - „Přijďte pobejt!“

A do těch jarních dnů Vám přejeme hodně zdraví, klidu, radosti a sluníčka.

Za SDH Křížlice

Helena Skálová a Štěpánka Gottsteinová

SNĚHULÁCI PRO AFRIKU

„Děti v Africe si sněhuláka nikdy nepostaví, mnohé z nich se ale nedostanou ani do školy. Na první informaci nic nezměníme, s tou druhou je v našich silách něco udělat.“

Když jsem v jednom z pořadů České televize zaslechla o dobročinném projektu „Sněhuláci pro Afriku“, napadlo mě, že bychom se do projektu mohli také zapojit, neboť spočívá ve stavění sněhuláků a tak by bylo jistě škoda,

kdybychom nevyužili příznivé polohy naší vísky a nepřispěli na dobrou věc a to tím spíše, že sněhové podmínky byly letos vcelku uspokojivé.

Prostřednictvím plakátů jsme akci avizovali i v okolních vesnicích, abychom dali příležitost zapojit se i lidem mimo Křížlice. Akce proběhla v sobotu 14. února 2015 na louce u autobusové zastávky „U Kalenských“ v Křížlicích. Každý zúčastněný jedinec či rodina měli postavit sněhuláka nebo jakoukoliv jinou stavbu ze sněhu a jako startovné zaplatit libovolnou částku. Sněhu bylo dost, byl však přemrzlý a tak klasické „válení koulí“ nepřicházelo v úvahu a museli jsme použít lopaty a vyřezávat kostky sněhu a poradit si se sněhem jinak. Na louce tak vyrostlo několik rozmanitých sněhuláků, ježek, smajlík, Krakonoš nebo sněhulák - mušketýr. Celkem se nás sešlo 15 dospělých a 14 dětí a postavili jsme 14 sněhových výtvorů. Přispělo nám i několik dárců, kteří se nemohli stavění zúčastnit, ale chtěli se také finančně podílet. Vybrali jsme částku 1 415 Kč.

Zapojili jsme se tak do 3. ročníku projektu, jehož cílem je pomoci dětem v Africe dostat se ke vzdělání. Akci organizuje pod záštitou ministra školství nezisková organizace Kola pro Afriku, obecně prospěšná společnost, ve spolupráci s Gymnáziem Ostrava - Hrabůvka. Společnost Kola pro Afriku, o níž si bližší informace můžete přečíst na www.kolaproafriku.cz, shromažďuje v naší republice starší a nepotřebná kola od různých dárců. Tato kola jsou opravována a měla by se dostat k dětem do Afriky, pro něž je kolo mnohdy jediný způsob, jak se dostat do školy. Bez tohoto dopravního prostředku nejsou schopny překonat mnohakilometrové vzdálenosti, které je od školy dělí. Projekt Sněhuláci pro Afriku by měl pomoci vydělat peníze na přepravu těchto kol do Afriky.

Myslím, že za všechny zúčastněné mohu říci, že jsme si stavění sněhuláků moc užili, zažili jsme spoustu legrace a u srdíčka nás hrál příjemný pocit, že jsme udělali něco dobrého pro africké děti, ke kterým se díky této sbírce dostanou jízdní kola a ony tak budou mít větší šanci překonat na nich velké vzdálenosti k místním školám.

Ráda bych touto cestou jménem SDH Křížlice poděkovala všem malým i velkým účastníkům za to, že věnovali svůj čas, přišli postavit své sněhuláky a přispěli finanční částkou na tento projekt. Pokud bude projekt pokračovat i v příštím roce, rádi bychom se k němu opět připojili a moc bychom si přáli, aby se nás sešlo zase o trochu víc.

Za SDH Křížlice Karolina Pitrmanová

KNIHOVNY

Haló, haló - tady knihovna!

Najdete mě v Křížlicích v areálu hospody Pod Javorem, jsem pro Vás otevřena každý pátek od 15 do 17 hod.

V mé nabídce jsou knihy naučné, historické, cestopisné, romány atd. Každý si u mě najde tu svou. Mám pro Vás připraveny i knihy zapůjčené ze semilské knihovny.

Popustěte uzdu své představivosti a ponořte se do četby. Rozšíříte si slovní zásobu a získáte nové vědomosti, které Vám nikdo nevezme. Není nad krásné zimní (i letní) večery s knihou.

A proto přijďte pobejt, ponořit se do výběru zajímavé knihy a pobavit se se sousedy.

Těšíme se na Vás – já, knihovna, a paní *Dáša Prajzová* (moje nová knihovnice, která převzala štafetu po paní Zdeňce Haasové, jíž tímto ze srdce za všechnu dosavadní péči děkuji).

Kontakt na paní Prajzovou – Křížlice 124, mobil 733 527 171

Knihovna Jestřabí

Knihy a časopisy, veřejně přístupný počítač s tiskárnou. Několikrát ročně nové knihy z putovního souboru semilské knihovny.

Jestřabí v Krkonoších č . p . 71

Knihovnice: paní Marie Čechová

Návštěvní doba: **1 . a 3 . pátek v měsíci 18 - 19:30** – 3 . a 17. dubna, 15. a 29. května, 5 . a 19. června.

HUDEBNÍ SBOR V JESTŘABÍ

Na začátku třicátých let dvacátého století založila skupina hudebně nadaných nadšenců v obci Jestřabí v Krkonoších malou kapelu. Scházeli se v rodinách muzikantů, pilně cvičili a připravovali se na veřejné vystoupení. Jejich láskou byla dechovka. Skupinu vedl mladý Josef Janouch z osady Zabylý.

K hudbě nadaného Josefa přivedl otec, harmonikář, který zakoupil synovi hudební školu Jana Maláta. Pilně se synem cvičil a ten byl jeho pozorným žákem. Oblíbeným hudebním nástrojem Josefa byly housle. Zůstal jim věrný celý život a hrál na ně i v kapele.

Muzikanti se postupně sehrávali, mladý Josef Janouch objednával noty a ty rozepisoval svým kamarádům pro jejich nástroje a proto se také jako velmi mladý stal kapelníkem. Aby mohl kapelu vést, musel si dokonce vyplatit plnoletost, která v té době byla od 21 let.

Hrála se především dechovka od skladatelů Valdaufa, Vacka, Vejvody a Poncara. Hoši se svými nástroji chodili pěšky do okolních vesnic. Hráli v Bratrouchově u Mikšů, ve Stromkovicích u Kočárků, na Rezku a také ponikelským na čajích v Kákově. Hlavně ale ve své rodné vsi v hospodě u Tryznů. A hrálo se při různých příležitostech - poutní a posvícenské zábavy, na Silvestra, plesová sezóna i odpolední čaje, všude byl sbor vítán. Po plesové sezóně dne 22. dubna 1935 se nechala kapela vyfotografovat a v té době hrála ve složení František Votoček z Poniklé, František Kapras z pod školy, Jaroslavové Kynčl a Škoda z Roudnice, Milouš Nechanický z Kupčice, Oldřich Kristan, František Holubec a kapelník Josef Janouch.

Úspěšná činnost muzikantů byla přerušena druhou světovou válkou. Zábavy byly zakázány, ale hrálo se potají, aby se Němci nedozvěděli. V síních, ve stodolách, u Pospíšilů. Také k Mikšom chodil s housličkami samouk Petrák z Křížlic.

Po válce byla činnost kapely obnovena. Nehrál již pan Kapras, který se odstěhoval do Rokytnice, pan Votoček zemřel již před válkou a Jaroslav Kynčl žil ve Vrchlabí. Přibyli proto noví muzikanti. Miloslav Janouch od Fabiánů a Bořivoj Kubát z Benecka hráli na trubky, za bubny seděl František Červinka z Jestřabí, zpívala Jana Kobrová z Poniklé, na klavír hrála Milada Ouhrabková a její otec Hrůša hrál druhé housle. Na bály byla zvána i paní Sládková z Jilemnice, která hrála na harmonium. Hudebníci se scházeli a zkoušeli ve škole, na konci padesátých let v novém kulturním domě, kde také byly pořádány zábavy a plesy. V létě o prázdninách byla každý týden zábava na „Dupárně“, která byla nově postavena u koupaliště. V roli pořadatele vypomáhal pan Kapras od „Jírů“, prodával vstupenky, které se u Janouchů razítkovaly a dobrovolníci také ručně malovali plakáty. Začátkem šedesátých let kapelník Josef Janouch ukončil své působení u kapely.

Na fotografii z roku 1935 stojí zleva: **Votoček František** (od Gajzlů z Poniklé č. 125), **Kapras František** (z pod školy v Jestřabí), **Kynčl Jaroslav** (z Roudnice, paní Jodasové z obchodu bratr), **Nechanický Milouš** (z Kupčice v Jestřabí), **Kristan Oldřich** (z Jestřabí, otec Milady Šrámkové).

Sedí zleva: **Holubec František** (z Jestřabí od Peterlíků), **Janouch Josef, kapelník** (z Jestřabí, osada Zabylý), **Škoda Jaroslav** (z Roudnice, otec Hany Vinklářové).

Na základě vzpomínek rodiny Josefa Janoucha a jejich fotoarchivu zaznamenali:

Manželé Drahoslava a Josef Trojanovi, Jana Weisse 998, Jilemnice

ÚRYVEK Z DIVADELNÍ HRY

Miloš Gerstner: "Kerkonošská veselice" neboli "V Křižlicích u muziky", v úpravě J. V. Kratochvíla

Vyprávění starého bubeníka Mence:

"Enu, já sem dříu hraval s beneckou muzikou. A benecký muzikanti, dej jim Pámbu nebe, d'ůčata, tý uměli nohy rozbenkat... Jennou, muže to bejt' takovejch dvacet' roku, byla támle v druhý hospodě, jak říkaj "Na pupku", muzika. Náka slauná a tak si uzali benecký muzikanti. Skázal mi strejček Vajstauru, že vyrazej ve štyry hodiny, aby se dostali roklej dólu eště za sjetla. Ale depak já moh tak berzy. Ančka, jako moje stará, byla tenkrát zrouna samodruhá, tak sem za ni musel poklidit' v chliuje, porychtovat' stau a eště něco semle támle a už bylo šest hodin. To už sem měl tumel. A tak berž, co abych si uzal ski? Já byl po učiteloj Ryploj druhej čloujek na Benecku, co sem měl ski.

Tak taky jo! Buben na záda, do jenny ruky hůl, do druhý lucernu a jedu. Tma vám byla egyptká a mráz náramnej. Dyťpa i fousum byla zima, porát mi lezly do huby, aby se vořály. Po rouně to eště šlo, ale tejdě vod skály dólu Rychlovem to začlo: rychlej a rychlej. Já voči vykuluju, že by mně je moh perkynkem urazit'. Lucerna mně byla čechmanta platná. Než sem si na něco posvítil vočma, už sem to měl voťukaný nosem. A tady pod Lachmanovýmá návěj, no dobrejch deset metru. Vlít sem do ni jako šváb do kysela. Lidi, to si nepřejte ten kodellec. Štyrykrát kolem sem se votočil, zrouna jako na tom vysokým kole v Prátru. Ale já byl dycky šikounej a tak sem nakonec spad akorát na nohy. Jen se mně zdálo, že sem nákej lehčí. Šmátnu si na záda, no jó, buben pryč. A lucerna taky u pekle. A tejdě tam

dóle pod sebou slyším: ram tata, ram tata... Von vám to muj buben. Vysmek se a met si to, prašiuka, roklej dólu a bumnoval si přitom přivázanou paličkou jako starej tambor vod kyrysniku. Já nelenoval, toť se ví, a pustim se za tim ramplováním. Šlo přeci vo buben, né? Lidi, to uěřte, takovej kalup ste eště nevud'áli! Buben napřed a porát ram tata, ram tata, a já za nim jako divokej myslivec. Najennou vám vylítu do takový vejšky a uznášim se jak pták, jen takle ňáký sjetýlko sem zahlít dóle pod sebou a už zas: ram tata a já za tim hup dólu na zem a už zas plácám ve uzduchu rukama jako urána a zas jedu po zemi, zas ve vejšce, no ujeřte, dyby si pro mě jennou měl přijít ten rohatej, tak horší jízdu bych s nim už zažit' nemoh. – A tejdě tu dóle pod sebou slyším Jizeru a než sem se spamatoval, buben řamp ho, jen vollit vod Jónova mlejna a já řamp ho, a vollit sem taky. No buben byl, chvála Pánubohu, celej; vonnesla to jen má hlava. A jak takle šlo z vokna ven sjetlo, kouknu se na nohy – i pro pána krále, dyť já sem ten fofer sved jen po jenný ski, druhá zastala nahoře.

Ráno sem se dal nahoru hledat' tu ztracenou ski a tim pádem sem taky vid'al, kudy sem to jel. Tak u Hanušovejch sem přelít celej barák a eště půl sadu. Ten samej let sem vyterpěl taky u Pochopu a u Henrychu. Taky sem cestou našel tři přeražený jesinky a překulenej kerč na dříví. Jak sem to tenkrát sved, to vám už nevím, ale donnes mě, d'ůcata, rameno bolí, dyž něco těžšího dělám. Proto já se musím těžký práci vyhejbat'. A tak se tejdě diute, že mě s bumnem za tmy nikdo nikam nedostane. Von holt život je drahej a buben taky!

Potmě se patří jít jen s pěknou holkou. Jenže na to já už sem moc starej." -

POVĚRY A PRANOSTIKY V KRKONOŠÍCH

Sebral a sepsal pro národopisnou výstavku ve Vysokém a národopisnou výstavu v Praze 1895 Josef Šír, t.č. ml. Učitel v Roprachticích

Z archivu Vlastivědného muzea pro Vysoké nad Jizerou a okolí

Velikonoční pověry

Na Velkou neděli o Velikonocích otočí se slunce za vejchodu z radosti třikrát kolem dokola.

Na Velký pátek dává se slepicům do obruče žrát, aby nezanášely.

Na Velký pátek, aby se nedělal hmyz, čistě se celá světnice vymete.

Na Velký pátek má se před slunce vejchodem dům kolem obkropit vodou, aby žádný nepřítel neměl přístupu.

Na Bílou sobotu když se začne zvonit, má se každý umýt studenou vodou, aby měl hladkou pleť. Kdo má pihy, říká: "Zvoněj hrany, nevím komu, ať ty pihy slezou dólu."

Na Bílou sobotu když se páli Jidaš, sbírají lidé to uhlí; kam je přinesou, tam nikdy neuhodí. Na Bílou sobotu když poprvé zvoní, zdvihají se těžké kameny, aby byli (zvl. muži) silní.

„Anděl řekl ženám: „Vy se nebojte. Vím, že hledáte Ježíše, který byl ukřižován. Není zde; byl vzkříšen.“ (Matouš 28,5.6a)

Bylo to docela nedávno. A notný kus cesty od našich západních hranic. V Manchesteru. Sešla se nás tam docela pestrá společnost ze všech koutů Evropy. Atmosféra byla přátelská, otevřená. Byla radost společně pracovat. Přece jen ale něco nepříjemného viselo ve vzduchu. Potichu se kolem toho našlapovalo. Jen v kuloárech bylo možné zaslechnout jemné náznaky, že ne všechno je tak docela v pořádku. Kromě zástupců ze Skandinávie, Německa, Anglie, České republiky, Slovenska, Srbska či Chorvatska tam totiž byli také zástupci z Polska, Pobaltí a hlavně z Ukrajiny a Ruska. Když jsme se po několika dnech sešli ve skupině pro střední a východní Evropu, dosavadní tabu se prolomilo. Bylo to to první, co zaznělo. Válka. Byly slyšet obavy z možného rozšíření konfliktu. A také svědectví o důsledcích války přímo na Ukrajině. Teprve po nějaké chvíli se někdo zeptal zástupce z Ruska, jak se situace projevuje na životě v Rusku. Odpověď byla jednoduchá. Nijak. Žádní zranění, žádní navrátilci z bojů, jakoby se nic nedělo. To bylo jediné, co z jeho strany během dlouhého rozhovoru zaznělo. A v tu chvíli mi došlo, proč to dlouhé mlčení. Proč nebylo možné takové bolesti sdílet. Protože chyběla vzájemná důvěra. Nebylo možné vzájemně si naslouchat - našim odlišným příběhům a zkušenostem. A také že bez vzájemného naslouchání se důvěra neposílí. A jak snadno pak nedostatek vzájemné důvěry - právě mezi obyčejnými lidmi - ti nahoře využijí ve svůj prospěch, k prosazení svých vlastních zájmů. Třeba i za cenu války.

Ale také jsem si uvědomil, jak starý je vlastně tento příběh. Vždyť to byla také neschopnost člověka naslouchat, která přivedla Ježíše na kříž. Neschopnost poodstoupit od svého pohledu, od své zkušenosti a zkusit vidět svět a život z perspektivy někoho jiného. V tomto případě z Ježíšovy perspektivy. Tím se cesta ke kříži, k popravě nevinného otevřela. Ježíšův příběh tím ale naštěstí neskončil. Přišlo nedělní ráno, prázdný hrob, Ježíšovo vzkříšení. A tak se tu lidem a této zemi otevřela naděje, že nic z našich nešťastných limitů a tendencí nemá poslední slovo. Že je tu ještě jiná síla, která všechnu naši slabost i všechny její důsledky přemáhá.

Jíra Weinfurter

VELIKONOČNÍ BOHOSLUŽBY

Srdečně Vás zveme do křížlického kostela na **slavnostní bohoslužby o Velikonocích (ČCE):**

3.4. Velký pátek v 18 hodin - bohoslužby s večeří Páně

5.4. neděle Zmrtvýchvstání Páně - v 9 hodin bohoslužby s večeří Páně, ve 14,30 bohoslužby s večeří Páně v Rokytnici nad Jizerou v kapli Církve československé husitské

Velikonoční bohoslužby – farnost Poniklá, Rokytnice n. J., Jablonec n. J., Harrachov (církev římskokatolická):

Čtvrtek Svatého týdne - Jablonec nad Jizerou - 19:00, Rokytnice nad Jizerou - 20:00

Pátek Svatého týdne - Křížová cesta - Rokytnice n. J. - 10:30, Jablonec nad Jizerou - páteční obřady - 14:30, Rokytnice nad Jizerou - páteční obřady - 15:00

Sobota Svatého týdne - Vigilie Vzkříšení Ježíše Krista - Rokytnice nad Jizerou – sobota - 20:00, Jablonec nad Jizerou – neděle - 5 :00

Neděle - Vzkříšení Ježíše Krista - Rokytnice nad Jizerou - 11:00

Velikonoční pondělí - Rokytnice nad Jizerou - 10:00

Velikonoční bohoslužby – Křížlice, Vítkovice (církev římskokatolická):

Velký pátek – Křížlice 16:00, Vítkovice 17:15

Zmrtvýchvstání Páně – Vítkovice 9 :30, Křížlice 10:45

Tajemství utrpení z lásky

Karel Holec

Z lásky k nám na kříž přibit Bůh,
Pan Ježíš.

Člověk...
co úplně sám pastýř, který umírá
nebojí se přiblížit vůli boží.

Prosí z bolesti ran zda kalich utrpení odejmout...
či Otcem jeho darován
zda přeje si to sám

smrt překonána vzkříšením Pána lidstvu
nabídnuta cesta nová čistá

by všechna pokolení lidstva
uctívala Boha Otce všehomíra.

Pravda měla sílu poznat čistou lásku
ve svém hříšném lidu.

Úryvek z knihy Jídlo a pití v pravěku a starověku, M. Beranová, Academia 2005; kap. Hostiny a stolování. Zkráceno.

Symbolem křesťanských Velikonoc býval beránek. Z těsta se pekl již v 16. století, a to na Zelený čtvrtek. Nešlo však o těsto piškotové, nýbrž kynuté. Na Boží hod se již pekl beránek skutečný. V 16. století šlechtické a bohaté měšťanské rodiny po skončení postu připravovaly tzv. Zahradu velikonoční. Do velké mísy se dal rosol a do něj se postavil celý pečený beránek. I obyčejní lidé jedli mazance. Sladké mazance pekli ve městech v 15. – 16. století pekaři jako běžné jemné pečivo, zpočátku však bez cukru. Třtinový cukr se k nám v 15. - 16. století sice již dovážel, ale byl drahý. Dobrá mouka a sladké mléko nebo smetana plně dostačovaly. Skutečný velikonoční mazanec se pekl doma s tvarohem. Předpis na něj byl následující: Bílá mouka se nasypala do sladké smetany, trochu zahřáté, a zamíchala. Potom se vzalo několik vajec, do nich se vlily kvasnice a dobrou chvíli se to "vrtělo" lžící. Do těsta se přidal šafrán, hřebíček a strouhaný tvaroh. Bochánky se sázely do pece, ještě když bylo těsto teplé. Na masité dny se dělal mazanec plněný masem, ovocem a sýrem.

Velikonoční vajíčka mají také starou tradici. Vejce bylo vždy a všude symbolem života. Východní Slované si na počátku 2. tisíciletí oblíbili vejce hliněná, barevně malovaná, tzv. pisanki. Občas se dostala i k nám.

Postním jídlem před Velikonocemi a na jejich začátku byla pučálka. Byl to hrách den předem namočený a potom na sucho upražený nebo upečený. V pozdější lidové kultuře se namočený hrách někdy osmažil na másle, posolil, pocukroval a popepřil, někde jej dokonce nabízeli smíšený s rozinkami, pokroutkami a kořením. Pučálka se podával zejména před Velikonocemi pátou (smrtnou) postní nedělí, ale také na první, druhou nebo čtvrtou nedělí – černou, prázdnou a družební. Jan Rokycana ve své Postile uvádí, že jí lidé podobně jako jiných tzv. postních jídel jedl příliš mnoho, a tak se vlastně nepostí.

Pro Velikonoce prostých lidí bylo důležité vynášení smrti, zvané též mařena, marena, morana či mořena. Církev v Čechách to zakazovala už v letech 1366 a 1384. Přesto se tento zvyk udržel ve městech i na vesnicích, a to pátou nedělí postní.

PONIKELSKÉ PRECLÍKY

O tradičním ponikelském velikonočním pečivu, úryvek z dopisu Františka Krafka (z archivu Vlastivědného muzea pro Vysoké nad Jizerou a okolí; redakčně zkráceno).

Sám jsem snad mlád, abych se pamatoval, kdy a kdo tyto preclíky v Poniklé začal vyrábět. Ale jak jsem sám zjistil u starších lidí, t.j. mého strýce Patočky Josefa, bývalého kováře v Poniklé, začaly se tyto preclíky v Poniklé vyrábět asi tak v letech 1875 – 80 a prvním výrobcem byl snad pekař Pavel Hladík, dodnes tam pak říkají jen u Pavlů.

Já sám jsem se začal učit pekařství u pana Jana Holubce v Poniklé u přádelny roku 1911, ale již jako školák jsem k němu chodil pomáhat při výrobě těchto preclíků, moje pomoc jistě nebyla moc valná, ale přece jsem sem tam něco z té dobroty slíznul. A musím dnes ještě přiznat, že mé to jakési předučení bylo, když jsem se začal učit, velice upotřebitelným.

Preclíky tyto vyráběl každý pekař, co jich jen v Poniklé bylo, a bylo jich v obci asi pět, ale ani jeden je nedělal tak dobře a poctivě jako mistr Holubec. Tyto jeho preclíky jsme zasílali až do Prahy i Vídně, a to na adresy jeho příbuzných. Ona to také byla jistě pochutina pro zmlsané velkoměšťany!

Výroba tohoto zboží je věru velice pracná a náročná, ale dalo se na tom jistě asi hodně vydělati. My učňové a dělníci jsme u toho zakusili dost a dost dřiny, ale hlavně toho nevyspání. Nadarmo na nás nepokřikovali dělníci a dělnice z továren "noční můry"!

A tak každý rok od Vánoc počínaje až do Velikonoc se i u nás vyráběly ony ponikelské preclíky. Každou noc se pekly housky, rohlíky a jiné pečivo a ráno pak zase dvě až tři pece chleba. V poledne pak vždy jeden z nás již dělal těsto na preclíky, toto těsto dalo mnoho práce a to proto, že vše muselo být ledově studené, takové studené máslo se jen velice těžko dalo rozpracovati. Do toho těsta přišlo na 1 kg mouky 25 dkg čistého másla, cukr, skořice, zázvor a když bylo těsto natolik vypracováno, aby zmíněná směs držela při sobě, dalo se znova na mráz. Když přišly pozvané dělnice, začlo se těsto hnísti znova na tzv. trdlici. Na trdlici řádně uhnětené těsto dalo se na vál a mistr je sám válel a dělil a z těchto malých kousků dělaly pozvané dělnice na druhém vále preclíky. Tyto pak některý z nás, učňů, od nich odebíral a rovnal na připravená prkna, pak se dávaly kynouti a vykynuté vynášely se zase do chladna na síň, někdy i do mrazu.

Preclíky dělali jsme dvoje, masné a nemasné, ty byly jen z vody a mouky, my jsme říkali, že jsou z vody a Ducha svatého. Na toto zboží musela být pec velice vytopena. Když pak bylo všechno těsto již zpracováno, byla obyčejně malá přestávka, v té se všichni najedli a šlo se péci. Peklo se pak v jednom intervalu až 3 – 4 hodiny. Tyto preclíky, dříve nežli přišly do pece, musely se napřed ještě uvařit. Z prken, na kterých byly narovnány, jinak se nedostaly, jen když se podtrhly nití, pak se shrnuly na ošatku a daly se do kotle uvařit, vařené se posolily, narovnály se na lopatu (to byl jen takový asi 10 cm široký žlábek) a ta se v peci pouze na stranu převrátila. Pečené preclíky se pak vyhrabovaly tzv. hřeblem z pece do košatiny k tomu účelu již přizpůsobené. Když bylo vše upečeno, to bylo vždy tak kolem osmé až deváté hodiny večer, my pekařští jsme si vše zase připravovali na pečení na noc a tak kolem desáté hodiny šli jsme spát, abychom zase o jedné hodině noční znova začali, aby ráno měli lidé zase čerstvé pečivo. Ženy, které odpoledne dělaly syrové preclíky, daly se do navlékání preclíků na nitě a vázaly je do ratánek po 15 kusech. Ratánek masných preclíků stál 10 haléřů (jinak pětník), těch nemasných stály dva ratánky také pětník. Když jich někdo koupil třeba deset, dostal jeden navíc. Někdy jsme tyto preclíky nepostačili ani vyráběti a lidé, kteří je po horách roznášeli, velice litovali, když se na ně někdy nedostalo. A to jsme jich dělali denně z 35 až 40 kg mouky! Onu chvalně známou pověst ponikelských preclíků také roznášel nejen po horách jeden výborný loutkoherec hrou, kterou nazval "Jarmark v Pivoňkově", byl to loutkoherec Meisner.

...Jako dodatek poznamenávám, že s výrobou těchto preclíků se skončilo, co já vím, první válkou světovou, je však také možné, že ještě po válce některý pekař v Poniklé neb okolí je vyráběl, ale o tom již nic nevím, jelikož jsem se od roku 1915 až do roku 1952 v Poniklé nikdy nezdržoval, leda jen na návštěvě.

Míru a horám zdar!

V Poniklé, dne 27. ledna 1957

František Krafek

Holky se chystají
do Křižlic k muzice,
tancovat' na terlici,
vo tý pouti telecí,
vodbejvat' kraslice.

Máma cíři praví,
d'úče, vostaň doma,
dyť ty vo tom dobře víš,
dyť ty vo tom dobře víš,
že nemáme chleba.

Třá sme chleba neměli,
do Křižlic přec pudu,
s křižlickejma mládenci
já za pěknou kraslici
protáčet' se budu.

(lidová z Křižlic)